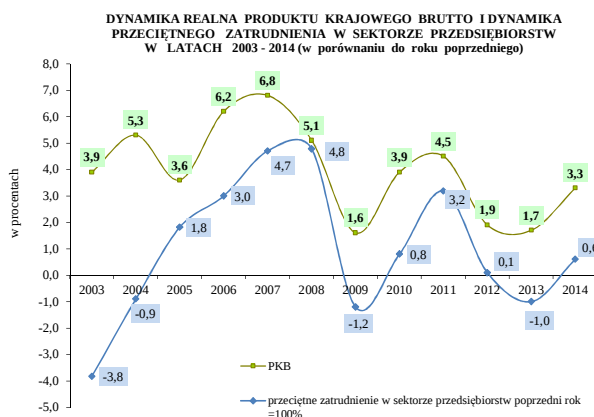

RYNEK PRACY W POLSCE W 2014 ROKU

W 2014 r., przy niewielkiej poprawie koniunktury w gospodarce europejskiej, w Polsce odnotowano wyższe niż w dwóch poprzednich latach tempo wzrostu gospodarczego. Głównym czynnikiem wzrostu był popyt krajowy, który wzrósł o 4,6% (rok wcześniej wzrost wyniósł 0,2%).

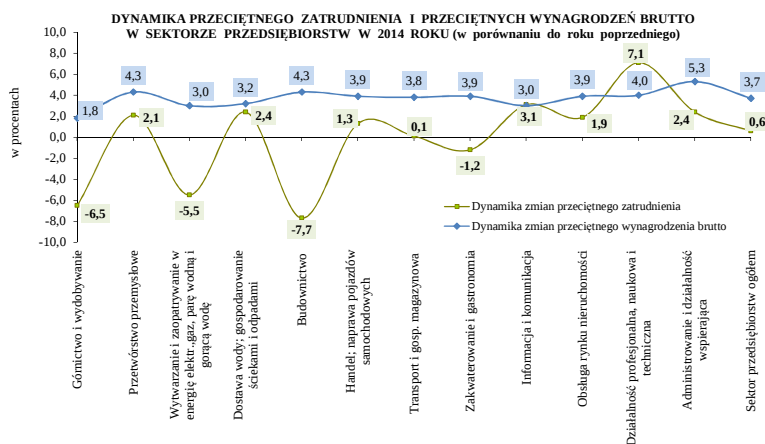
W całym 2014 r., jak wskazują wstępne szacunki GUS, **wzrost PKB wyniósł 3,3%**¹ w skali roku, wobec 1,7% rok wcześniej. Spożycie ogółem zwiększyło się o 3,0%, w tym w sektorze gospodarstw domowych również zwiększyło się o 3,0%.

Produkcja sprzedana przemysłu ogółem w 2014 r. wzrosła o 3,2%, przy wzroście o 1,8% rok wcześniej. W przedsiębiorstwach o liczbie pracujących powyżej 9 osób produkcja zwiększyła się o 3,3%.

W 2014 roku przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wyniosło 5 529,5 tys. osób, a więc było o 0,6% wyż-

sze niż przed rokiem (wobec spadku o 1,0% w 2013 r.). Najbardziej zwiększyło się zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 7,1%) oraz w sekcji informacja i komunikacja (o 3,1%). Utrzymał się natomiast spadek zatrudnienia w budownictwie (o 7,7%), górnictwie i wydobywaniu (o 6,5%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 5,5%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 1,2%).

Przy wzroście zatrudnienia w sektorze przedsiębiorstw **przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w tym sektorze wzrosło o 3,7% i wyniosło 3 980,24 zł**. Wzrost zanotowano we wszystkich sekcjach, a najbardziej zwiększyło się w administrowaniu i działalności wspierającej (o 5,3%), przetwórstwie przemysłowym i budownictwie (po 4,3%) oraz działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej (o 4,0%).

Siła nabywcza przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw w 2014 r. była o 3,7% wyższa niż rok wcześniej (w 2013 r. wzrost wyniósł o 2,0%).

Wynagrodzenie minimalne wynosiło w 2014 r. 1 680 zł., (w 2013 r. było to 1600 zł).

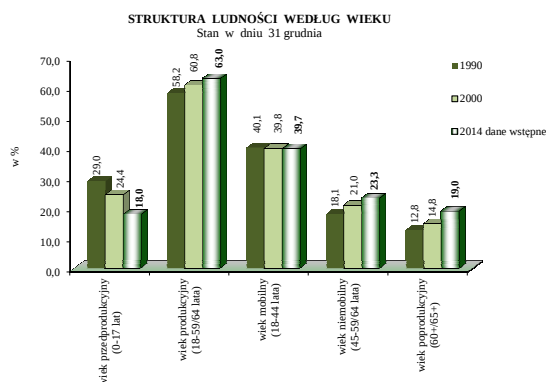
¹ Informacja o sytuacji społeczno – gospodarczej kraju w 2014 r., GUS, Warszawa 26 stycznia 2015 r.

ZMIANY DEMOGRAFICZNE²

Wstępne dane GUS wskazują na ubytek naturalny ludności Polski w roku 2014. W efekcie tego **liczba ludności wyniosła 38 484 tys. osób i była o 12 tys. niższa niż w końcu 2013 r.**

Istotny wpływ na procesy demograficzne ma liczba urodzeń - **niska ich liczba nie gwarantuje prostej zastępowalności pokoleń. Od 1989 r. utrzymuje się w Polsce okres depresji urodzeniowej.** W 2013 r. współczynnik dzietności wynosił 1,26, tj. na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypadało tylko 126 urodzonych dzieci (w miastach 118, na wsi 137). Zaznaczenia wymaga, że najkorzystniejszą sytuację demograficzną określa współczynnik kształtujący się na poziomie 2,1-2,15, gdy w danym roku na 100 kobiet w wieku 15-49 lat przypada średnio 210-215 urodzonych dzieci.

Równocześnie obserwuje się w Polsce nieprzerwany **wzrost średniej długości życia.** W 2013 r. przeciętne trwanie życia wynosiło 73,1 lat dla mężczyzn i 81,1 lat dla kobiet.

W stosunku do początku lat 90-tych XX wieku trwanie życia mężczyzn wydłużyło się o ok. 7 lat, a kobiet o prawie 6 lat. Mimo to, w Polsce występuje zjawisko wysokiej nadumieralności mężczyzn.

W 2013 r. mediana wieku mieszkańców Polski wynosiła 39,1 lat podczas, gdy w 2000 r. wynosiła 35,4 lat. W 2014 r., w zestawieniu z rokiem 2000 odsetek ludności w wieku przedprodukcyjnym zmniejszył się z 24,4% do 18,0%. Równocześnie nastąpił wzrost udziału osób w wieku produkcyjnym (z 60,8% do 63,0%) i wzrost odsetka osób w wieku poprodukcyjnym

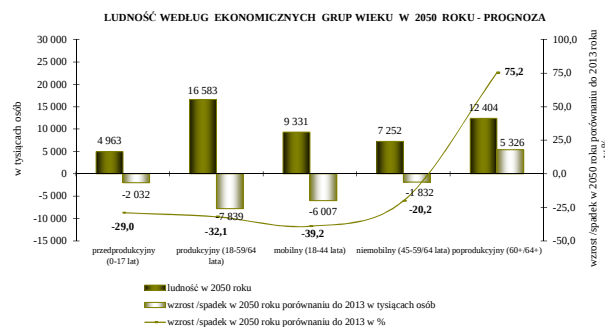
(z 14,8% do 19,0%). Podkreślenia wymaga, że przy niemal niezmiennym udziale osób w wieku mobilnym wśród ludności w wieku produkcyjnym, odsetek tzw. niemobilnych wzrósł z 21% do 23,3%.

Niski poziom dzietności i towarzyszący mu proces wydłużania się trwania życia w przyszłości będą powodować zmniejszanie podaży siły roboczej na rynku pracy oraz wzrost liczby i odsetka ludzi w starszym wieku.

Zgodnie z wynikami, sporządzonej przez Główny Urząd Statystyczny, prognozy ludności Polski na lata 2014-2050 **liczba ludności Polski będzie się systematycznie zmniejszać, i w 2035 r. wyniesie 36,5 mln, a w 2050 r. niespełna 34 mln.** Oznacza to, że liczba ludności w końcu prognozowanego okresu będzie w porównaniu z 2013 r. mniejsza o 12% (tj. o 4,5 mln osób). Główną przyczyną spadku liczby ludności będzie malejąca liczba urodzeń. Przewiduje się, że w 2050 r. liczba urodzeń będzie niższa o 1/3 niż obecnie. Będzie wzrastało przeciętne trwanie życia (z 73,1 lat w 2013 r. do 82,1 lat w 2050 r. dla mężczyzn i z 81,1 lat do 87,5 lat dla kobiet). Konsekwencją niskiego natężenia urodzeń przy równoczesnym wydłużaniu się życia będzie starzenie się populacji.

W 2013 r. ludność w wieku 65 lat i więcej stanowiła ok. 15% populacji, a w 2050 r. odsetek ten wyniesie 33%.

Współczynnik obciążenia demograficznego wzrośnie z 58 osób w 2013 r. do 105 osób w 2050 r.

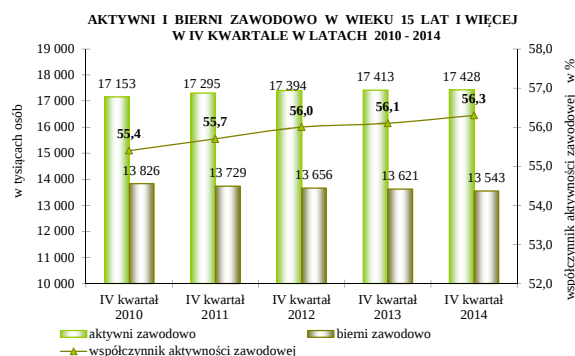

² Informacja o sytuacji społeczno – gospodarczej kraju w 2014 r., GUS, Warszawa 26 stycznia 2015 r.

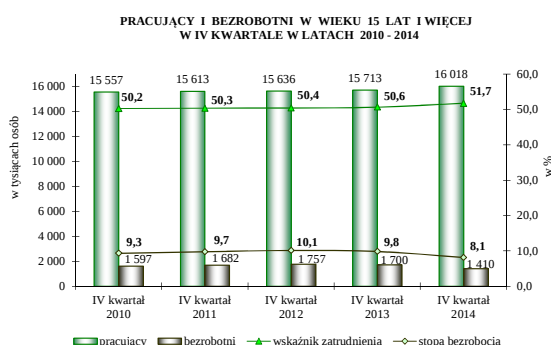
AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI POLSKI (BAEL)³

W IV kwartale 2014 r. liczba ludności Polski w wieku 15 lat i więcej (31 mln) zmniejszyła się o 63 tys. osób. **Populacja aktywnych zawodowo (pracujących i bezrobotnych) w wieku 15 lat i więcej w IV kwartale 2014 r. liczyła 17 428 tys. osób i była o 15 tys. osób wyższa niż rok wcześniej (tj. o 0,1%). Z kolei liczba biernych zawodowo zmniejszyła się o 78 tys. (0,6%) do 13 543 tys. osób.**

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w wieku 15 lat i więcej w ostatnim roku wzrósł o 0,2 p. p. do 56,3% (rok wcześniej wzrost wyniósł 0,1 p. p.). Zdecydowanie szybciej zwiększa się natomiast **współczynnik aktywności zawodowej osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata), który w IV kwartale 2014 r. wyniósł 74,6% wobec 73,9% w IV kwartale 2013 r.**

Wciąż wysoki poziom bierności zawodowej jest zjawiskiem wynikającym z jednej strony z przedłużania wejścia na rynek pracy przez osoby młode (kontynuowanie nauki), z drugiej zaś następuje w wyniku przechodzenia na emerytury lub renty, ew. świadczenia przedemerytalne ciągle licznej grupy osób, które nabywają uprawnienia do ww. świadczeń. **Najważniejszymi powodami bierności zawodowej w IV kwartale 2014 r. były: emerytura wskazywana przez niemal połowę biernych zawodowo oraz nauka i uzupełnianie kwalifikacji, które wskazał co piąty bierny zawodowo.** Istotne powody bierności stanowią również choroba i niesprawność wskazywana przez 13,7% biernych zawodowo i obowiązki rodzinne oraz związane z prowadzeniem domu – 11,4% biernych.

Zgodnie z wynikami BAEL w IV kwartale 2014 r. **liczba pracujących w wieku 15 lat i więcej ukształtowała się na poziomie 16 018 tys. osób.** W porównaniu do analogicznego okresu 2013 r. pracowało 305 tys. osób więcej, czyli wzrost wyniósł 1,9%. Z liczby pracujących wg BAEL w IV kwartale 2014 r. **975 tys. osób pracowało w więcej niż jednym miejscu pracy,** a 329 tys. osób poszukiwało innej pracy niż wykonywana, w tym 187 tys. osób chciało zmienić pracę z powodu warunków finansowych, a 26 tys. osób z obawy przed utratą obecnej pracy.

W IV kwartale 2014 r. wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 15 lat i więcej wyniósł 51,7% wobec 50,6% rok wcześniej.

Dla osób w wieku produkcyjnym (18-59/64 lata) wskaźnik zatrudnienia wyniósł 68,4% wobec 66,5% w IV kwartale 2013 r.

Przy wzroście liczby pracujących spadła liczba bezrobotnych z 1 700 tys. osób w IV kwartale 2013 r. do 1 410 tys. osób w IV kwartale 2014 r. Udział bezrobotnych w liczbie aktywnych zawodowo w wieku 15 lat i więcej (stopa bezrobocia według BAEL) wyniósł 8,1% wobec 9,8% rok wcześniej.

³ Kwartalna informacja o rynku pracy, GUS, Warszawa, 2015.02.24

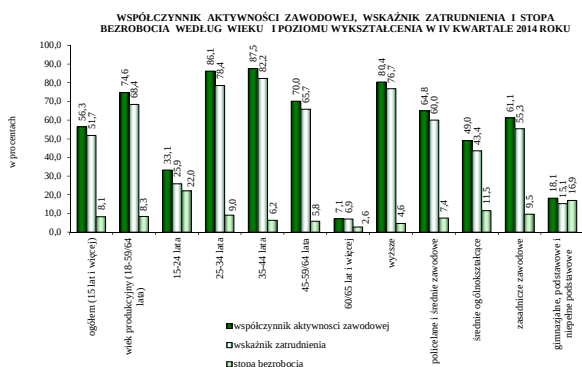
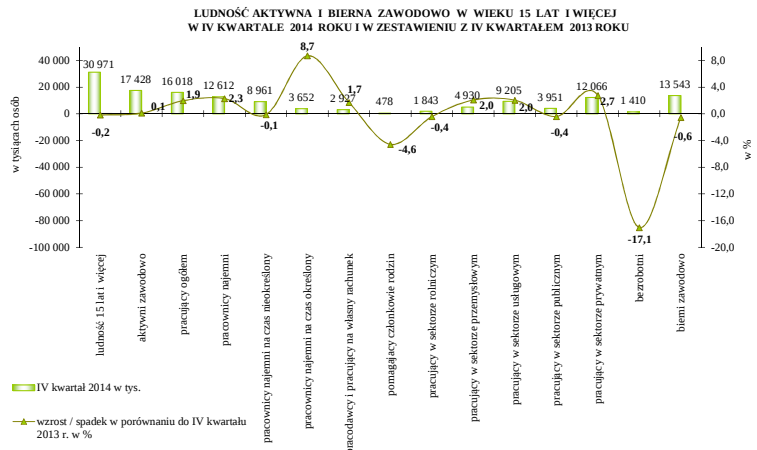
Od III kwartału 2012 r. do uogólniania wyników badania BAEL na populację generalną zastosowano dane o ludności Polski w wieku 15 lat i więcej, pochodzące z bilansów opracowanych na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011. Ponadto poza zakresem badania, pozostają osoby przebywające poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy lub więcej — do II kw. 2012 r. było to powyżej 3 miesięcy. W związku z wprowadzonymi zmianami prezentowane wyniki BAEL nie są w pełni porównywalne z wynikami badań z lat poprzedzających 2010 rok. Dlatego też w opracowaniu zawężono zakres danych prezentowanych na wykresach do ostatnich 5 lat.

Wzrost liczby pracujących w IV kwartale 2014 r. nastąpił dzięki znaczącemu wzrostowi liczby pracowników najemnych (o 278 tys. osób), oraz pracodawców i pracujących na własny rachunek (o 48 tys. osób), przy spadku liczby pomagających członków rodzin (o 23 tys.).

Biorąc pod uwagę sektory własności wzrost o 321 tys. osób odnotowano w sektorze prywatnym, natomiast w publicznym był spadek o 17 tys. osób.

Struktura pracujących w wieku 15 lat i więcej wg BAEL:

- 12 612 tys. osób pracowało najemnie, tj. 78,7% pracujących;
- 2 927 tys. osób to pracodawcy i pracujący na własny rachunek, tj. 18,3% pracujących;
- 478 tys. osób pracujących to pomagający członkowie rodzin, tj. 3,0% pracujących;
- 1 843 tys. osób pracowało w sektorze rolniczym, tj. 11,5% pracujących;
- 4 930 tys. osób pracowało w sektorze przemysłowym, tj. 30,8% pracujących;
- 9 205 tys. osób pracowało w sektorze usługowym, tj. 57,5% pracujących;
- 3 951 tys. osób pracowało w sektorze publicznym, tj. 24,7% pracujących;
- 12 066 tys. osób pracowało w sektorze prywatnym, tj. 75,3% pracujących.

Warto dodać, że w IV kwartale 2014 r. w liczbie pracowników najemnych na podstawie umowy na czas określony pracowało 3 652 tys. osób, co oznacza, że **umowy czasowe miało 29% pracowników najemnych**.

Wskaźniki obrazujące kształtowanie się aktywności zawodowej, zatrudnienia i bezrobocia są silnie skorelowane z wiekiem, ale również z poziomem wykształcenia. Najkorzystniejsze wartości przyjmują dla osób z wykształceniem wyższym i w miarę obniżania poziomu wykształcenia wskaźniki są coraz

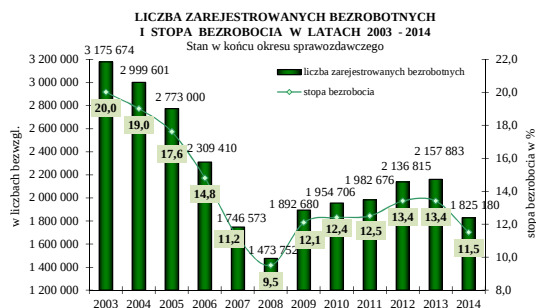
słabsze, choć zaznaczyć należy, że w lepszej sytuacji są osoby z wykształceniem zasadniczym zawodowym niż średnim ogólnokształcącym.

Stosunkowo **niska pozostaje aktywność zawodowa młodzieży (33,1%) oraz osób w wieku tzw. poprodukcyjnym 7,1%** (60 lat i więcej kobiety oraz 65 lat i więcej mężczyźni). Dla tych kategorii wiekowych również niski pozostaje wskaźnik zatrudnienia – odpowiednio 25,9% i 6,9% w IV kwartale 2014 r. W Polsce, podobnie jak w wielu innych krajach UE, **najwyższa stopa bezrobocia dotyczy osób młodych – 22,0% wobec 5,8% dla osób w wieku 45 lat i więcej**.

Wciąż **najkorzystniejsze wartości wszystkich ww. wskaźników dotyczą osób najlepiej wykształconych**. Stopa bezrobocia dla osób z dyplomami wyższych uczelni wyniosła w IV kwartale 2014 r. 4,6% wobec 16,9% dla osób z wykształceniem gimnazjalnym, podstawowym i niepełnym podstawowym.

BEZROBOCIE REJESTROWANE⁴

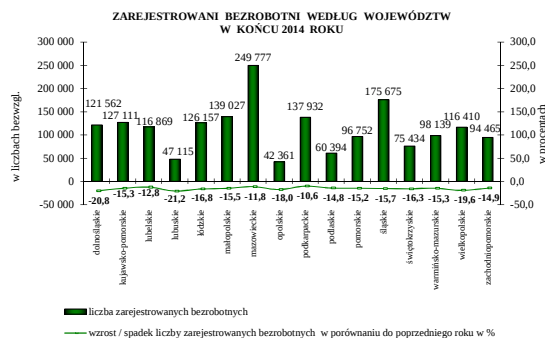
Ze względu na różnice metodologiczne stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce pozostaje na wyższym poziomie niż w ujęciu BAEL. **W końcu 2014 r. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,5%, i była niższa o 1,9 p. p. w porównaniu z końcem 2013 r.** Nadal jednak stopa bezrobocia była o 2,0 pkt. proc. wyższa niż w końcu 2008 r., ale również o 8,5 pkt. niższa niż w końcu 2002, czy 2003 r.

Liczba zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych w końcu 2014 r. wyniosła **1 825,2 tys. osób** i w odniesieniu do stanu z końca 2013 r. odnotowano spadek o 332,7 tys. osób, tj. o 15,4% (rok wcześniej miał miejsce wzrost o 1,0%). Zauważenia wymaga, że **był to również pierwszy spadek liczby bezrobotnych obserwowany od 2009 r.**, kiedy to nasz rynek pracy najbardziej dotkliwie odczuł skutki kryzysu – liczba zarejestrowanych bezrobotnych zwiększyła się wówczas o prawie 419 tys. osób (tj. o 28,4%), a stopa bezrobocia w ciągu roku wzrosła aż o 2,6 p. p.

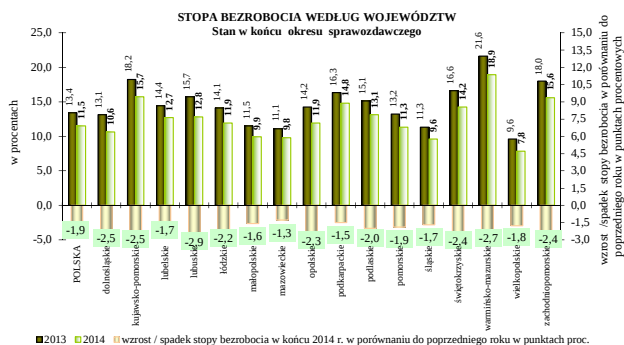
W końcu 2014 r. w porównaniu do stanu z końca 2013 r. liczba bezrobotnych poprzednio pracujących zmniejszyła się 14,4%, zaś liczba dotychczas niepracujących spadła o 19,8%.

Zmiany na rynku pracy w 2014 r. były zróżnicowane zarówno na poziomie województw, jak i powiatów. W końcu 2014 r. w porównaniu do końca 2013 r. **poziom bezrobocia zmniejszył się we wszystkich województwach**, a spadek kształtował się w przedziale od 10,6% w podkarpackim do 21,2% w lubuskim.

Natomiast stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 11,5% i obniżyła się o 1,9 p. p. w stosunku do roku poprzedniego. Spadek wskaźnika bezrobocia miał miejsce we wszystkich województwach. Najwyższy spadek odnotowano w województwie lubuskim (o 2,9 p. p.), a najniższy w mazowieckim (o 1,3 p. p.).

W końcu 2014 r. prawo do zasiłku dla bezrobotnych posiadało 242,4 tys. osób, tj. o 55,4 tys. osób mniej niż rok wcześniej (spadek o 18,6%). Udział osób uprawnionych do zasiłku zmniejszył się z 13,8% w końcu 2013 r. do 13,3% w końcu 2014 r.

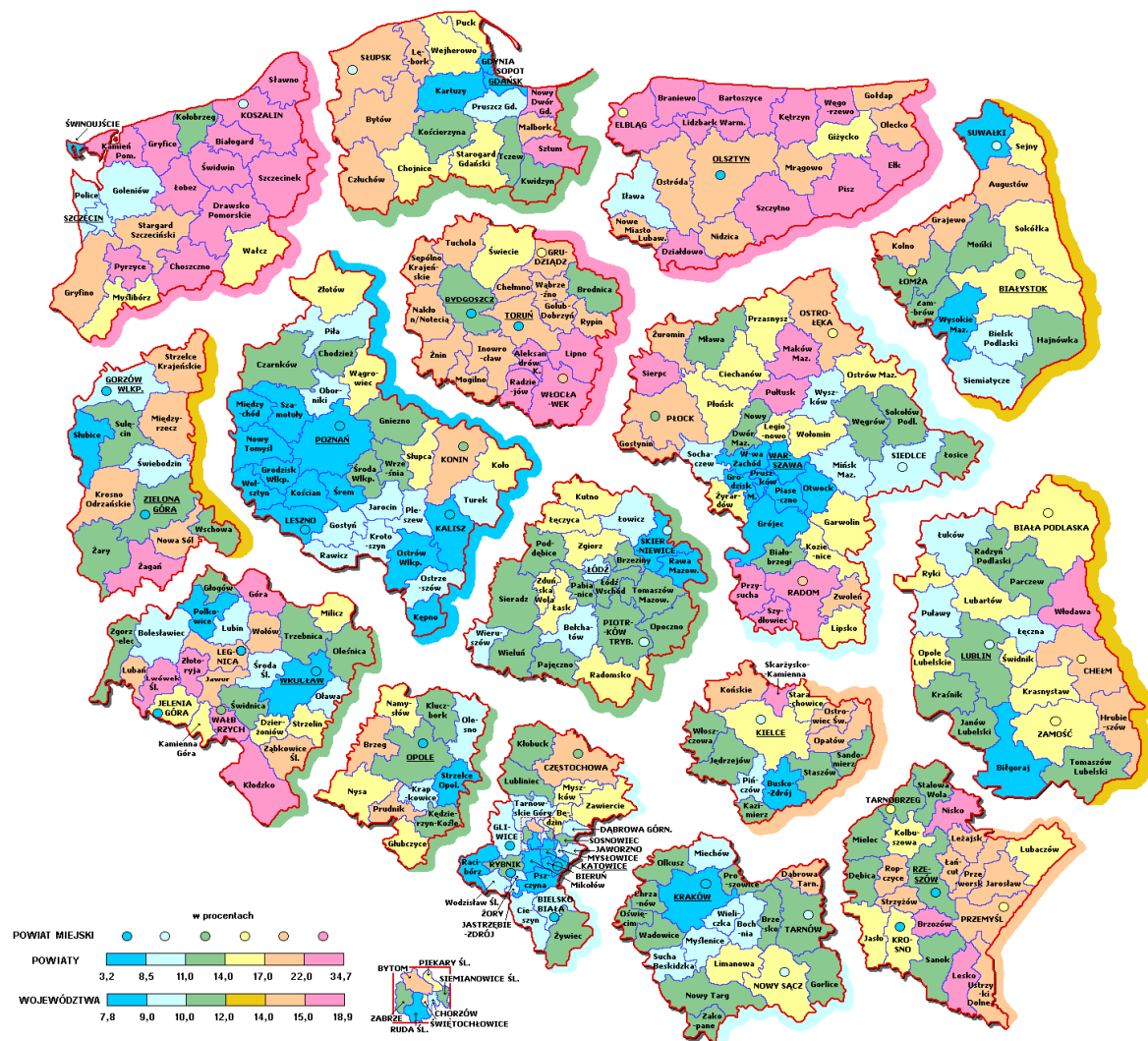
Wysokie pozostaje w Polsce **terytorialne zróżnicowanie bezrobocia**. Jest to wynikiem zarówno nierównomiernego rozwoju społeczno – gospodarczego regionów, jak i ich położenia geograficznego. Zróżnicowanie to, mierzone różnicą pomiędzy najniższą i najwyższą wartością wskaźnika bezrobocia waha się.

W końcu 2014 r. **różnica pomiędzy najniższą i najwyższą stopą bezrobocia w województwach wynosiła 11,1 punktu procentowego** (wielkopolskie – 7,8%, warmińsko – mazurskie – 18,9%). Terytorialne zróżnicowanie na poziomie województw zmniejszyło się o 1 punkt procentowy w porównaniu z końcem 2013 r. (12,1 punktu proc.).

Jeszcze bardziej zmniejszyło się (choć wciąż pozostaje wysokie) zróżnicowanie stopy bezrobocia na poziomie powiatów – z 34,5 pkt. proc. w końcu 2013 r. (po korekcie GUS) do 31,5 pkt. proc. w końcu 2014 r. - spadek wyniósł 3,0 p. p. Różnica pomiędzy skrajnymi powiatami była prawie 11-krotna, choć podkreślić należy, że w końcu 2008 r. najwyższy wskaźnik bezrobocia na poziomie powiatów był 18-krotnie wyższy od najniższego.

⁴ Dane źródłowe ze sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy z załącznikami

Stopa bezrobocia rejestrowanego
według stanu w końcu 2014 r. (w procentach)

Najniższą stopę bezrobocia w końcu 2014 r., nie przekraczającą 4%, odnotowano w: M. Poznań (3,2%), powiecie kępńskim (3,5%), powiecie poznańskim (3,5%) oraz M. Sopot (4,0%).

Najwyższy, ponad 29% wskaźnik bezrobocia, wystąpił w 4 powiatach: szydlowieckim (34,7%), piskim (29,8%), kętrzyńskim (29,7%), oraz braniewskim (29,5%).

Podkreślić należy, że we wszystkich powiatach wskaźnik bezrobocia był niższy niż w końcu 2013 r. (najwyższy spadek zanotowano w powiecie gołeniewskim i jaworskim o 5,2 p. p.).

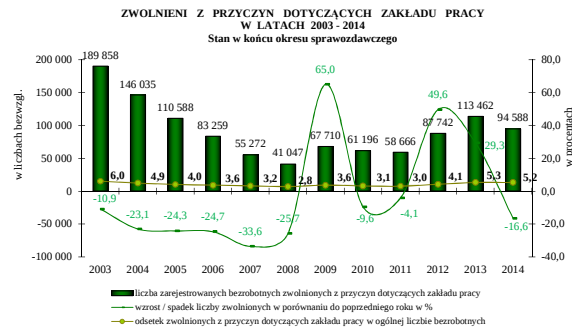
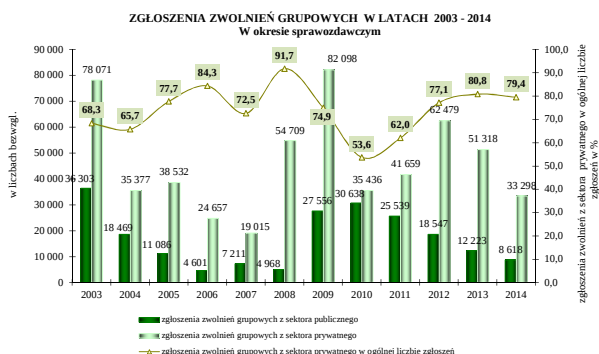
Jedną z głównych cech polskiego rynku pracy jest **sezonowość przejawiająca się wzrostem bezrobocia w miesiącach rozpoczynających i kończących rok**. Miesiące wiosenne są okresami spadku liczby zarejestrowanych bezrobotnych, co wynika między innymi z rozpoczynania prac sezonowych w budownictwie i rolnictwie, a także rozpoczynania się sezonu turystycznego. Z kolei w końcu roku z powodu napływu do bezrobocia osób, którym wygasają wówczas umowy o pracę oraz powrót do bezrobocia osób wykonujących subsydiowane zatrudnienie liczba bezrobotnych wzrasta.

Lata 2006 - 2007 pod względem sezonowych zmian na rynku pracy były nietypowe, ponieważ wzrost poziomu bezrobocia odnotowany został tylko w styczniu i grudniu, co jak dotąd w historii polskiego bezrobocia nigdy nie miało miejsca. Również w 2008 r. spadek bezrobocia zanotowano już w lutym, ale od listopada 2008 r. zarówno poziom, jak i stopa bezrobocia rejestrowanego wzrastały z miesiąca na miesiąc i sytuacja ta utrzymała się do końca marca 2009 r. W kolejnych latach sezonowy spadek bezrobocia trwał już znacznie krócej. W 2013 r. spadek liczby bezrobotnych utrzymał się od marca do października, czyli trwał aż 8 miesięcy, **natomiast w 2014 r. spadek trwał 9 miesięcy (począwszy od lutego)**.

W końcu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 94,6 tys. osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy, tj. o 18,9 tys. mniej niż przed rokiem. Tym samym w ciągu roku omawiana subpopulacja spadła o 16,6%, przy spadku liczby bezrobotnych ogółem o 15,4%. W związku z tym zmniejszył się odsetek zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładu pracy w ogólnej liczbie zarejestrowanych z 5,3% w końcu 2013 r. do 5,2% w końcu 2014 r.

Zmniejsza się skala zgłoszeń zwolnień grupowych i zwolnień grupowych.

Z prowadzonego monitoringu zwolnień grupowych wynika, że w 2014 r. pracodawcy zgłosili do zwolnienia 41,9 tys. pracowników wobec 63,5 tys. osób rok wcześniej - **spadek o 34%** (tj. o 21,6 tys. osób).

Na podstawie wcześniej dokonanych zgłoszeń, zwolniono 17,8 tys. osób (rok wcześniej zwolniono 35,5 tys. pracowników). **Poziom zwolnień był zatem o 49,7% (tj. o 17,6 tys. osób) niższy niż przed rokiem.**

Generalnie należy zauważyć, że zakłady zgłaszające zamiar dokonania zwolnień określają często bardzo szerokie ramy czasowe planowanych zwolnień, dlatego też część z nich może nie zostać zrealizowana. Ponadto pracodawcy często rezygnują z zamiaru dokonania zwolnienia, bądź liczba zwolnionych osób jest niższa od początkowych zamierzeń.

Zwolnienia grupowe w 2014 r. stanowiły 42,6% zgłoszeń zwolnień dokonanych w tym okresie.

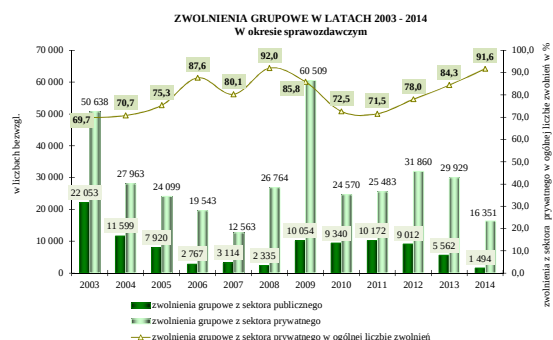
W 2014 r. najczęściej zgłoszenia napływały od pracodawców w województwie mazowieckim (49% wszystkich zapowiedzi zwolnień w minionym roku) oraz śląskim (13,2%). Z pewnością wynika to z faktu ulokowania w aglomeracjach warszawskiej i śląskiej centrali wielu firm. W całym 2014 r. **najwięcej zgłoszeń pochodziło z sekcji: przetwórstwo przemysłowe (9,2 tys. osób, tj. 22,0% wszystkich zgłoszeń zwolnień), budownictwo (9,0 tys. osób, tj. 21,5%), działalność finansowa i ubezpieczeniowa (6,0 tys. osób, tj. 14,4%) oraz transport i gospodarka magazynowa (5,3 tys. osób, tj. 12,5%).**

Biorąc pod uwagę dane dotyczące zwolnień grupowych w 2014 r. zauważamy, że blisko 74% zwolnień generowały 4 sekcje PKD, tj.: przetwórstwo przemysłowe (5,3 tys. osób zwolnionych, tj. 29,6% wszystkich zwolnień grupowych w 2014 r.), budownictwo (3,2 tys. osób zwolnionych, tj. 17,8%) oraz handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle (2,5 tys. osób zwolnionych, tj. 13,8%) i działalność finansowa i ubezpieczeniowa (2,3 tys. osób, tj. 12,6%).

Według stanu na koniec 2014 r. 231 zakładów pracy zamierzało zwolnić 25 tys. osób.

Dane dotyczą zgłoszeń aktualnych wg stanu na ostatni dzień roku, tj. pomniejszych o te, z których realizacji pracodawca zrezygnował bądź już je zrealizował. Liczba osób zgłoszonych do zwolnienia w końcu 2014 roku była o 19,2% niższa niż w końcu 2013 r.

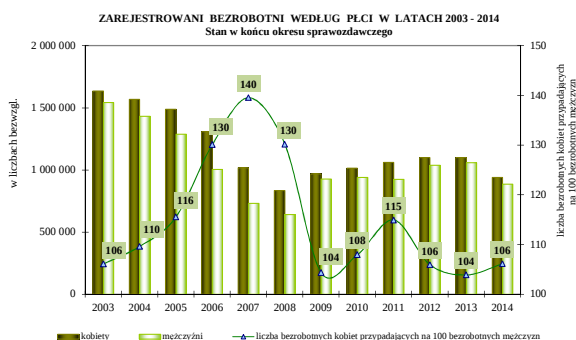
Minister Pracy i Polityki Społecznej nie ma bezpośredniego wpływu na sytuację ekonomiczną przedsiębiorstw i wynikający z niej stan zatrudnienia w przedsiębiorstwach, koncentruje się zatem na podejmowaniu działań osłonowych wobec osób zagrożonych zwolnieniem z pracy lub już zwolnionych. **W 2014 r. programami zwolnień monitorowanych w 57 zakładach pracy objęto 5,3 tys. osób.**

BEZROBOTNE KOBIETY

Uczestnictwo w pracy zawodowej jest silnie uwarunkowane przez płeć oraz związane z nią role społeczne. Według wyników ostatecznych NSP 2011⁵ w ogólnej liczbie ludności Polski (38 511,8 tys.), kobiety stanowiły 51,6%, tj. na 100 mężczyzn przypadało 107 kobiet. Liczebna przewaga mężczyzn występuje wśród ludności do 46 roku życia. W starszych grupach wiekowych zdecydowanie dominują kobiety.

Analiza zmian bezrobocia rejestrowanego według płci pokazuje, że generalnie w latach 2003 - 2007 zdecydowanie szybciej zmniejszała się liczba bezrobotnych mężczyzn niż kobiet. Miało to swoje odzwierciedlenie we wzroście odsetka kobiet wśród ogółu zarejestrowanych. W końcu 2002 r. kobiety zarejestrowane w urzędach pracy stanowiły 51,2% ogółu bezrobotnych,

nych, a w końcu 2007 r. odsetek ten zwiększył się do 58,2%. Tendencja ta odwróciła się w 2008 r., a w efekcie tego w końcu 2008 r. kobiety stanowiły 56,6% zarejestrowanych bezrobotnych.

W końcu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 939,6 tys. bezrobotnych kobiet. W porównaniu do stanu z końca 2013 r., **populacja bezrobotnych kobiet zmalała o 159,8 tys. osób, tj. o 14,5%, podczas gdy liczba bezrobotnych mężczyzn zmalała o 16,3%.** Odsetek kobiet wśród bezrobotnych

zwiększył się do 51,5% (z 51,0% w końcu 2013 r.), a liczba bezrobotnych kobiet przypadających na 100 bezrobotnych mężczyzn wzrosła do 106 osób (ze 104 przed rokiem).

Udział bezrobotnych kobiet w ogólnej liczbie zarejestrowanych kształtował się w przedziale od 45,5% w województwie podlaskim do 56,6% w wielkopolskim.

Kobiety mimo niższego wieku i wyższego poziomu wykształcenia dłużej pozostają w ewidencji bezrobotnych. W końcu 2014 r. średni czas pozostawania bez pracy kobiet wynosił 13,7 miesiąca, wobec 12,0 miesięcy w przypadku mężczyzn, co oznacza, że kobiety pozostawały bez pracy niecałe 2 miesiące dłużej niż mężczyźni (w końcu 2007 r. było to ponad 3 miesiące dłużej).

BEZROBOTNI ZAMIESZKAŁI NA WSI

Ludność wiejska stanowi ok. 39% ludności Polski. Na wsi mieszka co piąty mieszkaniec województwa śląskiego oraz co drugi w województwach małopolskim, lubelskim, świętokrzyskim. Natomiast w podkarpackim mieszkańcy wsi stanowią prawie 60% ludności.

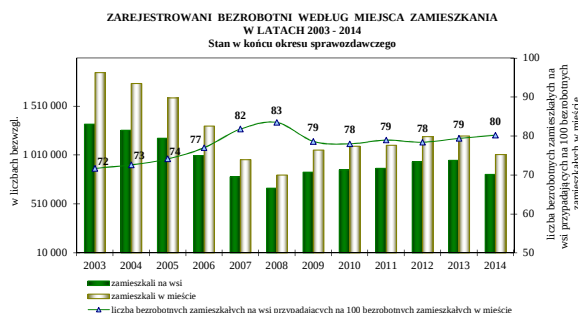
W końcu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 812,1 tys. osób zamieszkałych na wsi i 1 013,1 tys. zamieszkałych w mieście.

Na 100 bezrobotnych zamieszkałych w mieście przypadało 80 zamieszkałych na wsi. W końcu 2008 r. wskaźnik ten wyniósł 83.

W końcu 2014 r. w porównaniu do stanu z końca 2013 r., liczba bezrobotnych zamieszkałych na wsi zmniejszyła się o 14,9% wobec spadku liczby bezrobotnych zamieszkałych w mieście o 15,8%.

Niższy spadek liczby bezrobotnych zamieszkałych na wsi w porównaniu do spadku osób zamieszkałych w mieście spowodował wzrost odsetka zamieszkałych na wsi wśród ogółem zarejestrowanych do 44,5% w końcu 2014 r. z 44,2% w końcu 2013 r.

Rozkład udziału bezrobotnych zamieszkałych na wsi, w końcu 2014 r., w poszczególnych województwach był zróżnicowany i kształtował się od 22,0% w województwie śląskim do

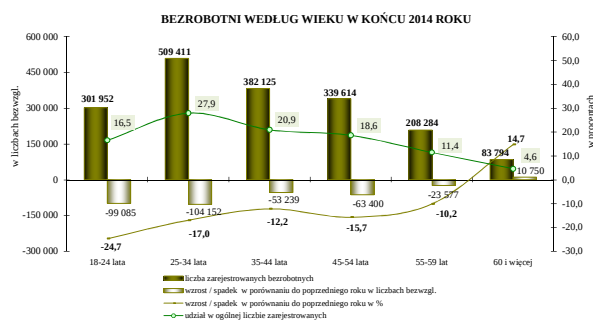

⁵ Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2011 raport z wyników, GUS, Warszawa 2012

63,1% w województwie podkarpackim. Poza województwem podkarpackim najwyższe udziały osób zamieszkających na wsi w ogólnej liczbie bezrobotnych odnotowano w województwach świętokrzyskim, lubelskim, małopolskim i warmińsko-mazurskim. Zatem były to również województwa o najwyższym odsetku mieszkańców wsi w ogólnej liczbie ludności Polski.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG WIEKU

Zachodzące zmiany demograficzne mają odbicie w strukturze zarejestrowanych bezrobotnych. Do końca 2007 r. średni wiek zarejestrowanych bezrobotnych systematycznie wzrastał i proces ten ponownie widoczny jest od 2010 r. W końcu 2003 r. średni wiek bezrobotnych wynosił 35 lat, a w końcu 2007 r. zwiększył się do 37,7 roku. Wynikało to z faktu, że spadek bezrobocia dotyczył wówczas przede wszystkim osób w młodszych grupach wiekowych. Następnie po dwóch latach spadku **średni wiek bezrobotnych ponownie zwiększał się do 39,1 lat w końcu 2014 r.** Dzieje się tak głównie za sprawą wysokiej dynamiki wzrostu liczby bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej.

Struktura wiekowa zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych w 2014 r. nieznacznie się zmieniła, przede wszystkim ze względu na wyższą dynamikę wzrostu liczby bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej. Liczba bezrobotnych w wieku 60 lat i więcej w skali roku wzrosła o 14,7%, co spowodowało, że udział tych osób w ogólnej liczbie zarejestrowanych zwiększył się z 3,4% w końcu 2013 r. do 4,6% w końcu 2014 r. Należy zauważyć, że jedynie w tej

grupie bezrobotnych odnotowano wzrost, w pozostałych przedziałach wiekowych był spadek. **Najbardziej zmalała liczba bezrobotnych w wieku 18-24 lata (o 24,7%) i 25-34 lata (o 17,0%).**

Mimo faktu spadku liczby młodych bezrobotnych nadal poziom bezrobocia w grupie 15-24 lata pozostaje wysoki i stanowi jeden z najważniejszych problemów nie tylko polskiego rynku pracy. Wprawdzie do 2007 r. obserwowany był jego dynamiczny spadek, ale reperkusje kryzysu gospodarczego wpłynęły na spowolnienie tempa spadku bezrobocia w roku 2008 oraz na jego wzrost w kolejnych latach. **W końcu 2014 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 302 tys. młodych bezrobotnych, tj. o 99,1 tys. osób mniej niż rok wcześniej (spadek o 24,7%).** Przyczyniło się to do spadku udziału młodych bezrobotnych w ogólnej liczbie zarejestrowanych z 18,6% w końcu 2013 r. do 16,5% w końcu 2014 r. Zauważyć należy, że obecnie co szósty bezrobotny zalicza się do omawianej grupy, podczas gdy w latach 1991-2000 co trzeci bezrobotny był w wieku 18-24 lata.

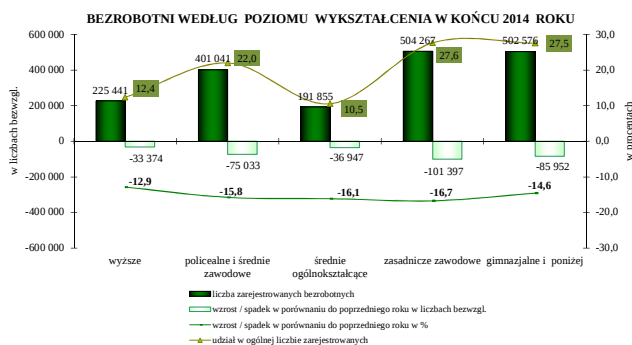

Spadek udziału młodych w ogólnej liczbie zarejestrowanych przekłada się na wzrost udziału osób w starszych grupach wiekowych. **W końcu 2014 r. w ewidencji bezrobotnych było zarejestrowanych 474,9 tys. osób powyżej 50 roku życia a ich udział w ogólnej liczbie zarejestrowanych wzrósł z 24,3% do 26,0%.** Udział osób powyżej 50 roku życia w ogólnej liczbie bezrobotnych w końcu 2014 r. kształtował się w przedziale od 20,6% w województwie podkarpackim do 31,9%

w województwie dolnośląskim. Osoby starsze dominują wśród bezrobotnych w dużych aglomeracjach i miastach.

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA

Wraz ze zwiększaniem się liczby wyższych uczelni w Polsce, rozszerzeniem oferty edukacyjnej i łatwiejszym dostępem absolwentów szkół średnich do kontynuowania nauki zarówno na studiach zawodowych, jak i magisterskich oraz wyższymi oczekiwaniami i ambicjami młodzieży w porównaniu do początku lat 90-tych znacznie zwiększyła się liczba studentów

uczelni wyższych i absolwentów legitymujących się wyższym wykształceniem. Tym samym zarówno wśród ludności ogółem, jak i w poszczególnych grupach ze względu na aktywność ekonomiczną **systematycznie zwiększa się odsetek osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni**. Potwierdzają to wyniki Narodowego Spisu Powszechnego 2011 - wyższe wykształcenie posiadało 17% ludności w wieku 13 lat i więcej, wobec 9,9% w NSP 2002. Niemniej jednak zauważyć należy, że w ostatnich la-

tach liczba studentów spada, co w najbliższym okresie przełoży się również na spadek liczby absolwentów szkół wyższych.

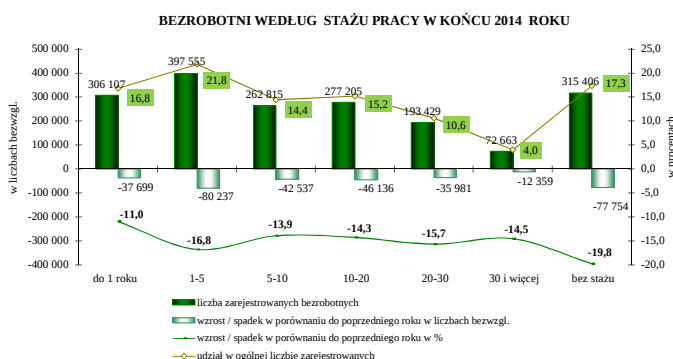
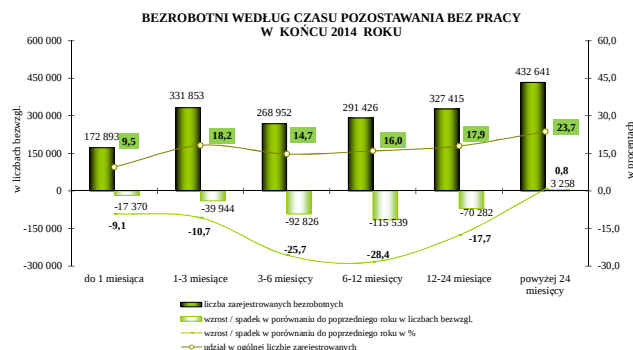
Zmiany zachodzące w strukturze ludności wg poziomu wykształcenia przekładają się również na systematyczny wzrost odsetka osób legitymujących się dyplomami wyższych uczelni wśród zarejestrowanych w urzędach pracy bezrobotnych. **W końcu 2000 r. osoby z wyższym wykształceniem stanowiły 2,6% zarejestrowanych bezrobotnych, a w końcu 2014 r. udział ten wzrósł do 12,4%.** Nie zmienia to faktu, że nadal osoby takie stosunkowo najkrócej pozostają bezrobotne (10,7 miesiąca). W porównaniu do roku poprzedniego spadek odnotowano we wszystkich grupach, najwyższy wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (o 16,7%) oraz średnim ogólnokształcącym (o 16,1%).

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY

Jednym z najgroźniejszych zjawisk występujących na rynku pracy jest długie, ponad 12 miesięczne pozostawanie bez pracy. W końcu 2014 r. w ewidencji urzędów pracy zarejestrowanych było **760,1 tys. osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy od momentu zarejestrowania się** (spadek o 67 tys. osób, tj. o 8,1% w porównaniu do stanu z końca 2013 r.). Osoby te stanowiły 41,6% ogółu bezrobotnych (wobec 38,3% w końcu 2013 r.). Zmniejszyła się również liczba poszukujących pracy do 6 miesięcy – spadek wyniósł 150,1 tys. osób, tj. 16,3%.

Niewielki wzrost o 0,8% odnotowano wyłącznie wśród osób zarejestrowanych powyżej 24 miesięcy, i stanowili oni 23,7% bezrobotnych wobec 19,9% w końcu 2013 r.

Niestety statystyka rynku pracy nie zawiera informacji na temat tego ile maksymalnie czasu osoba znajduje się w ewidencji bezrobotnych. Dla potrzeb analizy przyjęto, że jest to 36 miesięcy - wówczas **średni czas pozostawania bez pracy w końcu 2014 r. wyniósł 12,9 miesiąca i był o 0,8 miesiąca dłuższy niż w końcu 2013 r.**

STRUKTURA BEZROBOTNYCH WG STAŻU PRACY

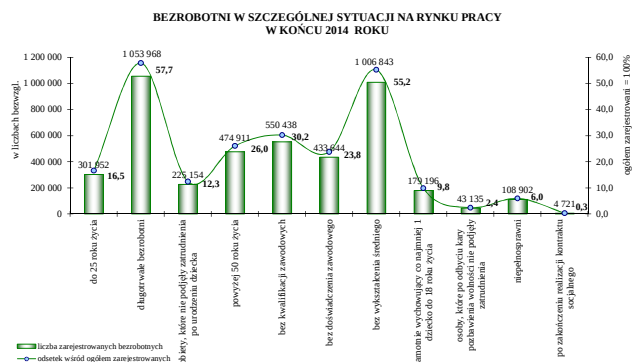
W końcu 2014 r. najliczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych stanowiły osoby posiadające staż pracy od 1 do 5 lat (397,6 tys. osób) i bez stażu pracy (315,4 tys. osób) wobec 72,7 tys. bezrobotnych z ponad 30-letnim stażem pracy.

Spadek odnotowano we wszystkich grupach, najwyższy wśród osób bez stażu pracy (o 19,8%) oraz ze stażem pracy od 1 do 5 lat (o 16,8%). Wśród osób ze stażem pracy do 1 roku spadek był najniższy i wyniósł 11,0%.

OSOBY W SZCZEGÓLNEJ SYTUACJI NA RYNKU PRACY

W art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy wyszczególnione zostały grupy osób uznanych za będące w szczególnej sytuacji na rynku pracy. Wśród nich wymienić należy: bezrobotnych do 25 roku życia; bezrobotnych długotrwale; kobiety, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka; bezrobotnych powyżej 50 roku życia; bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych; bez doświadczenia zawodowego; bez wykształcenia średniego; bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko do 18 roku życia; bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia oraz bezrobotnych niepełnosprawnych i po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego. Do wymienionych grup bezrobotnych powinny być kierowane różnego rodzaju działania mające na celu ich aktywizację.

W końcu 2014 r. status osoby w szczególnej sytuacji na rynku pracy posiadało 1 594,3 tys. osób, co oznacza, że blisko 9 na 10 bezrobotnych spełniało kryteria by być zaliczonym do tej kategorii. Warto zauważyć, że osoba może spełniać kryteria by jednocześnie być zakwalifikowaną do kilku grup w szczególnej sytuacji.

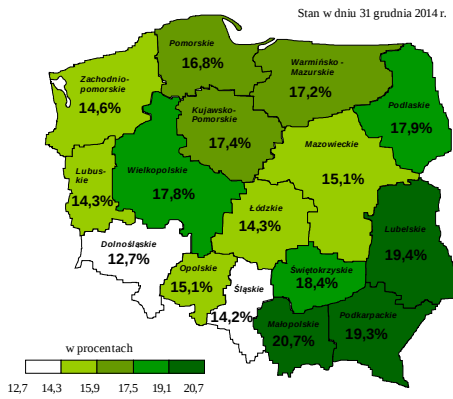

W końcu 2014 r. w ewidencji bezrobotnych było:

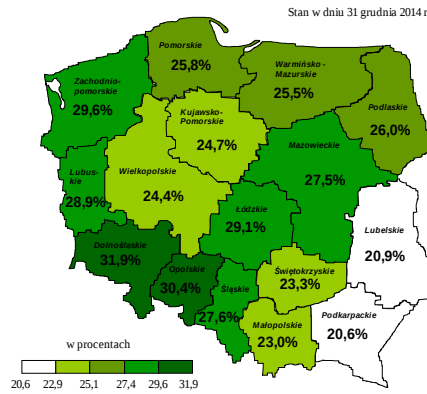
- 302 tys. bezrobotnych do 25 r. ż. (16,5% ogółu bezrobotnych), tj. o 99,1 tys. osób, czyli o 24,7% mniej niż rok wcześniej;
- 1 054 tys. bezrobotnych długotrwale (57,7%), tj. o 104,7 tys. osób, czyli o 9,0% mniej niż rok wcześniej;
- 225,2 tys. bezrobotnych kobiet, które nie podjęły zatrudnienia po urodzeniu dziecka (12,3%), tj. o 14,1 tys. osób, czyli o 5,9% mniej niż rok wcześniej;
- 474,9 tys. bezrobotnych powyżej 50 r. ż. (26,0%), tj. o 49,6 tys. osób, czyli o 9,5% mniej niż rok wcześniej;
- 550,4 tys. bezrobotnych bez kwalifikacji zawodowych (30,2%), tj. o 94,8 tys. osób, czyli o 14,7% mniej niż rok wcześniej;
- 433,6 tys. bezrobotnych bez doświadczenia zawodowego (23,8%), tj. o 92,9 tys. osób, czyli o 17,6% mniej niż rok wcześniej;
- 1 006,8 tys. bezrobotnych bez wykształcenia średniego (55,2%), tj. o 187,3 tys. osób, czyli o 15,7% mniej niż rok wcześniej;
- 179,2 tys. bezrobotnych samotnie wychowujących co najmniej 1 dziecko do 18 r. ż. (9,8%), tj. o 23,5 tys. osób, czyli o 11,6% mniej niż rok wcześniej;
- 43,1 tys. bezrobotnych, którzy po odbyciu kary pozbawienia wolności nie podjęli zatrudnienia (2,4%), tj. o 3,2 tys. osób, czyli o 6,9% mniej niż rok wcześniej;
- 108,9 tys. bezrobotnych niepełnosprawnych (6,0%), tj. o 7,5 tys. osób, czyli o 6,4% mniej niż rok wcześniej;
- 4,7 tys. bezrobotnych po zakończeniu realizacji kontraktu socjalnego (0,3%), tj. o 0,5 tys. osób, czyli o 12,3% więcej niż rok wcześniej.

Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Rynku Pracy

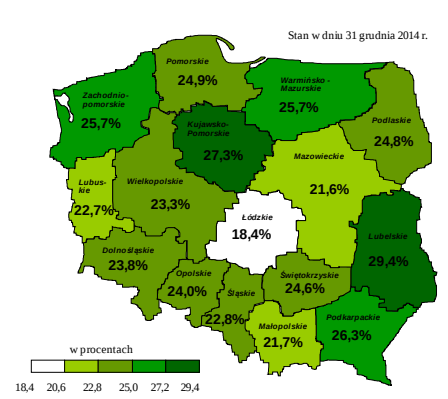
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH DO 25 ROKU ŻYCIA W OGÓLNEJ LICZBIE
BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

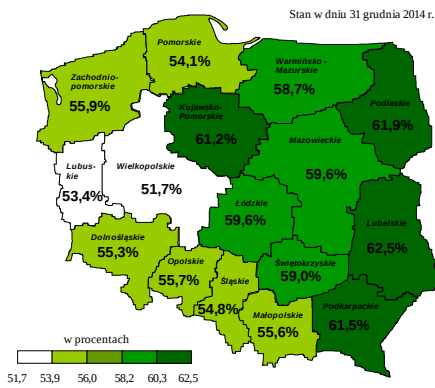
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH POWYŻEJ 50 ROKU ŻYCIA W OGÓLNEJ
LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

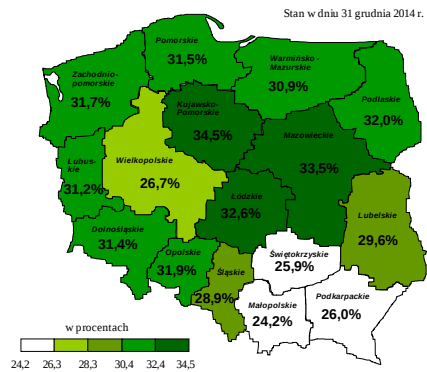
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH KOBIEC, KTÓRE NIE PODJĘŁY
ZATRUDNIENIA PO URODZENIU DZIECKA W OGÓLNEJ LICZBIE
BEZROBOTNYCH KOBIEC WEDŁUG WOJEWÓDZTW

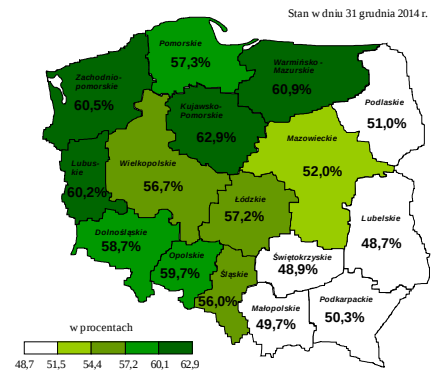
UDZIAŁ DŁUGOTRWALE BEZROBOTNYCH W OGÓLNEJ LICZBIE
BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

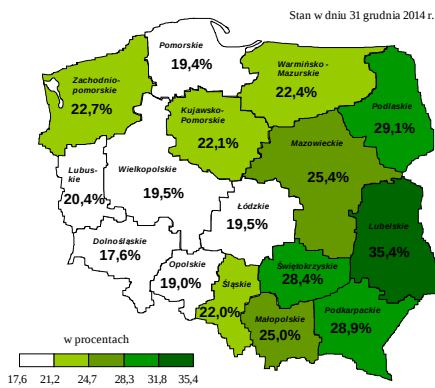
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ KWALIFIKACJI ZAWODOWYCH
W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

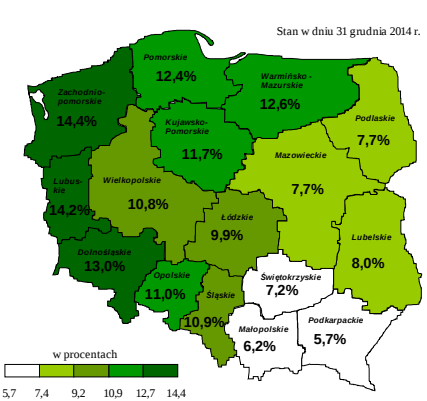
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ WYKSZTAŁCENIA ŚREDNIEGO
W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

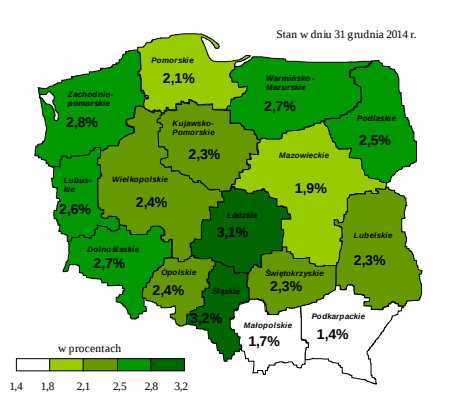
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH BEZ DOŚWIADCZENIA ZAWODOWEGO
W OGÓLNEJ LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

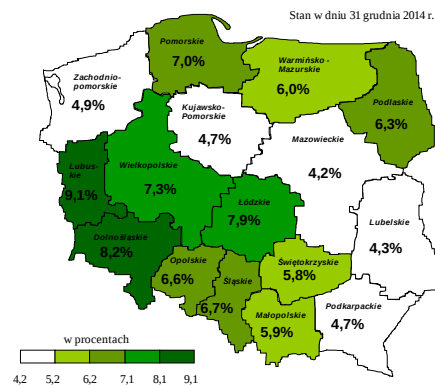
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH SAMOTNIE WYCHOWUJĄCYCH CO
NAJMNIEJ JEDNO DZIECKO DO 18 ROKU ŻYCIA W OGÓLNEJ LICZBIE
BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

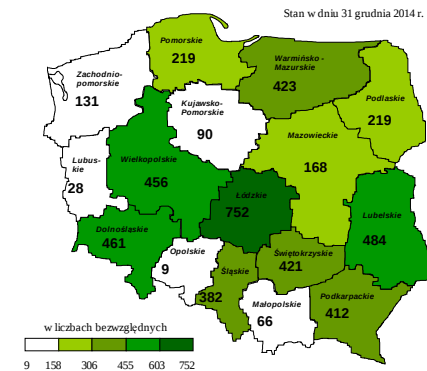
UDZIAŁ BEZROBOTNYCH, KTÓRZY PO ODBYCIU KARY
POZBAWIENIA WOLNOŚCI NIE PODJĘLI ZATRUDNIENIA W OGÓLNEJ
LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

UDZIAŁ BEZROBOTNYCH NIEPEŁNOSPRAWNYCH W OGÓLNEJ
LICZBIE BEZROBOTNYCH WEDŁUG WOJEWÓDZTW

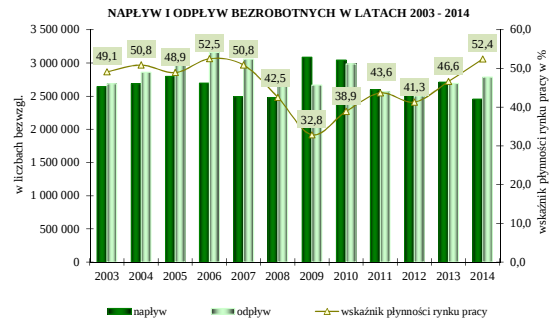
LICZBA BEZROBOTNYCH PO ZAKOŃCZENIU REALIZACJI
KONTRAKTU SOCJALNEGO WEDŁUG WOJEWÓDZTW

BILANS BEZROBOTNYCH

Kształtowanie się poziomu bezrobocia zależy od wielkości i dynamiki zmian w napływie i odpływie z bezrobocia. W roku 2014 w **urzędach pracy zarejestrowało się 2 452,8 tys. osób** (spadek o 256,6 tys. osób, tj. o 9,5%), a odpływ wyniósł 2 786,2 tys. osób (tj. wzrósł o 98,0 tys. osób, tj. o 3,6%).

Wskaźnik płynności rynku pracy, określający stosunek liczby bezrobotnych, którzy podjęli pracę w danym okresie do liczby nowo zarejestrowanych bezrobotnych, wyniósł w 2014 r. 52,4%, czyli był wyższy niż w 2013 r. (46,6%) i był najwyższy od 8 lat.

W 2014 r. pracę podjęło 1 285,8 tys. osób, tj. o 22,9 tys. osób więcej niż rok wcześniej (wzrost o 1,8%). Niesubsydiowane zatrudnienie podjęło 1 122,4 tys. bezrobotnych, tj. o 9,2 tys. osób (0,8%) więcej niż w 2013 r., w tym podjęcia pracy sezonowej (64,3 tys. osób) zmalały o 3,4 tys. osób, tj. o 5,0%. Liczba osób podejmujących subsydiowane zatrudnienie (163,4 tys. osób) wzrosła o 13,7 tys. osób, tj. o 9,2%.

Zakres	2013 r.		2014 r.		Wzrost / spadek w 2014 r. w porównaniu do 2013 r.	
	w liczbach bezwzględnych	w %	w liczbach bezwzględnych	w %	w liczbach bezwzględnych	w %
Napływ	2 709 444	100,0	2 452 845	100,0	-256 599	-9,5
z tego						
po raz pierwszy	558 942	20,6	465 281	19,0	-93 661	-16,8
po raz kolejny	2 150 502	79,4	1 987 564	81,0	-162 938	-7,6
Odpływ	2 688 164	100,0	2 786 200	100,0	98 036	3,6
w tym z powodu						
podjęcia pracy	1 262 865	47,0	1 285 777	46,1	22 912	1,8
z tego						
pracy niesubsydiowanej	1 113 153	41,4	1 122 361	40,3	9 208	0,8
w tym podjęcia pracy sezonowej	67 702	2,5	64 287	2,3	-3 415	-5,0
pracy subsydiowanej	149 712	5,6	163 416	5,9	13 704	9,2
prac interwencyjnych	33 930	1,3	31 144	1,1	-2 786	-8,2
robót publicznych	32 550	1,2	32 639	1,2	89	0,3
podjęcie działalności gospodarczej	46 157	1,7	51 165	1,8	5 008	10,8
podjęcia pracy w ramach refundacji kosztów zatrudnienia bezrobotnego	33 035	1,2	41 576	1,5	8 541	25,9
inne	4 040	0,2	6 892	0,2	2 852	70,6
rozpoczęcia szkolenia	84 924	3,2	78 588	2,8	-6 336	-7,5
rozpoczęcia stażu	194 156	7,2	219 741	7,9	25 585	13,2
rozpoczęcia przygotowania zawodowego dorosłych	427	0,0	162	0,0	-265	-62,1
rozpoczęcia pracy społecznie użytecznej	46 484	1,7	42 981	1,5	-3 503	-7,5
rozpoczęcia realizacji indywidualnego programu zatrudnienia socjalnego lub podpisania kontraktu socjalnego	6 301	0,2	6 016	0,2	-285	-4,5
odmowy bez uzasadnionej przyczyny przyjęcia propozycji odpowiedniej pracy lub innej formy pomocy	48 771	1,8	54 578	2,0	5 807	11,9
niepotwierdzenia gotowości do pracy	726 234	27,0	738 152	26,5	11 918	1,6
dobrowolnej rezygnacji ze statusu bezrobotnego	142 358	5,3	170 613	6,1	28 255	19,8
podjęcia nauki	9 447	0,4	8 400	0,3	-1 047	-11,1
ukończenia 60/65 lat	9 351	0,3	13 329	0,5	3 978	42,5
nabycia praw emerytalnych lub rentowych	28 504	1,1	32 494	1,2	3 990	14,0
nabycia prawa do świadczenia przedemerytalnego	39 749	1,5	37 841	1,4	-1 908	-4,8
innych	88 593	3,3	97 508	3,5	8 915	10,1
Bezrobotni według stanu w końcu roku	2 157 883	100,0	1 825 180	100,0	-332 703	-15,4
w tym zarejestrowani po raz pierwszy	417 216	19,3	324 645	17,8	-92 571	-22,2

Źródło: Opracowanie własne na podstawie sprawozdania MPiPS-01 o rynku pracy

W 2014 r. w aktywnych programach rozpoczęło udział 504,9 tys. osób, wobec 475,7 tys. osób przed rokiem. Liczba zaktywizowanych bezrobotnych zwiększyła się w porównaniu z 2013 r. o 29,2 tys. osób, tj. o 6,1%. Osoby objęte działaniami aktywizacyjnymi stanowiły 18,1% odpływu bezrobotnych w 2014 r., wobec 17,7% w 2013 r.

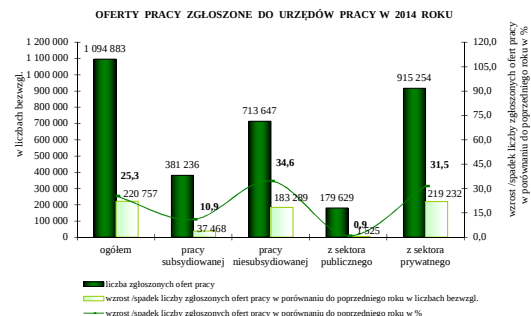
OFERTY PRACY

W latach 2002 – 2007 z roku na rok wzrastała liczba ofert pracy będących w dyspozycji publicznych służb zatrudnienia. Korzystna tendencja załamała się w 2008 r. **W roku 2014 do urzędów pracy wpłynęło 1 094,9 tys. wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej**, czyli o 220,8 tys. więcej niż w 2013 r. (wzrost o 25,3%). Znacznie bardziej zwiększyła się liczba ofert pracy niesubsydiowanej (wzrost o 34,6%), przy wzroście liczby ofert pracy subsydiowanej o 10,9%. Zatem **dynamika wzrostu liczby wolnych miejsc pracy niesubsydiowanej była trzykrotnie wyższa**. W efekcie tego oferty pracy subsydiowanej stanowiły niecałe 35% ofert jakimi dysponowały urzędy pracy, podczas gdy w latach 2009-2010 było to ponad 53%.

Ogólny wzrost liczby wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej dotyczył w wyższym zakresie sektora prywatnego (wzrost o 31,5%), podczas gdy liczba ofert z sektora publicznego zwiększyła się o 0,9%.

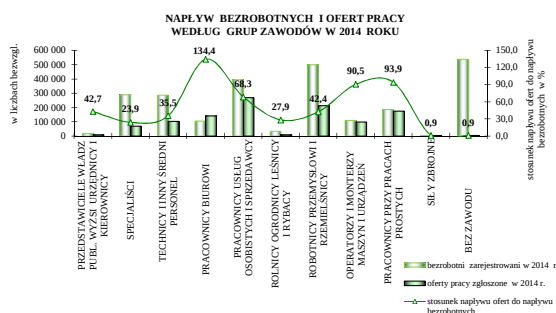
Średnia liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy⁶ zmniejszyła się z 22 osób w 2013 r. do 16 osób w 2014 r.

Liczba wolnych miejsc pracy i miejsc aktywizacji zawodowej jakimi dysponowały urzędy pracy w 2014 r. wystarczałyby dla ok. 45% bezrobotnych, którzy w tym samym okresie napłynęli do urzędów. W przypadku analizy poszczególnych województw sytuacja była zróżnicowana. Oferty zgłoszone w województwie świętokrzyskim wystarczałyby dla 34,5% zarejestrowanych w 2014 r. bezrobotnych. Natomiast w województwie opolskim liczba zgłoszonych ofert stanowiła 55,5% napływu bezrobotnych.

Generalnie nawet w okresach poprawy sytuacji na rynku pracy w Polsce występowała nadwyżka bezrobotnych w stosunku do ofert pracy, o czym świadczy między innymi wysoka stopa bezrobocia. Porównanie liczby bezrobotnych poprzednio pracujących, którzy zarejestrowali się w urzędach pracy z liczbą ofert pracy zgłoszonych w tym samym okresie pokazuje, że **w 2014 r. w 3 sekcjach Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) napływ ofert przewyższał napływ bezrobotnych i były to sekcje: działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (135,6 tys. bezrobotnych wobec 173,7 tys. napływu ofert), administracja publiczna i obrona narodowa (97,9 tys. bezrobotnych wobec 110,1 tys. napływu ofert) oraz informacja i komunikacja (14,7 tys. bezrobotnych wobec 15,1 tys. ofert)**. W pozostałych sekcjach notowano przewagę napływu bezrobotnych poprzednio pracujących w danej sekcji nad napływem ofert pracy od pracodawców prowadzących działalność w tych sekcjach. W sekcji gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników liczba ofert pracy była blisko 13 razy niższa od napływu bezrobotnych poprzednio pracujących w tej sekcji.

W przypadku grup zawodów i specjalności najlepiej wyglądała sytuacja pracowników biurowych. Napływ ofert pracy w zawodach zaliczanych do tej grupy przewyższał napływ bezrobotnych posiadających zawody z wymienionej grupy. W urzędach pracy zarejestrowało się 104,7 tys. bezrobotnych zaliczanych do wymienionej grupy, dla których zgłoszono 140,7 tys. ofert pracy. We wszystkich pozostałych grupach sytuacja była zdecydowanie mniej korzystna, tj. napływ ofert pracy pozostawał istotnie niższy niż liczba zarejestrowanych bezrobotnych posiadających zawody z danej grupy,

⁶ Liczba bezrobotnych przypadających na 1 ofertę pracy w danym roku liczona jest ze wzoru:

$$\frac{(\text{bezrobotni według stanu w końcu poprzedniego roku} + \text{bezrobotni w końcu danego roku})/2}{(\text{oferty pracy zgłoszone w roku}/12 + \text{oferty pracy na koniec poprzedniego roku})}$$

np. w zawodach zaliczanych do sił zbrojnych zgłoszono zaledwie 13 ofert, a napływ bezrobotnych wyniósł 1,5 tys. osób. Najgorzej wyglądała sytuacja osób bez zawodu, gdzie liczba zgłoszonych ofert wystarczałaby dla ok. 1,0% zarejestrowanych w 2014 r. bezrobotnych bez zawodu.

RYNEK PRACY W POLSCE NA TLE UNII EUROPEJSKIEJ ⁷

Zasadniczym sukcesem widocznym na polskim rynku pracy jest **poprawa sytuacji w Polsce na tle krajów Unii Europejskiej** przejawiająca się zmniejszeniem dystansu jaki dzieli Polskę od średniej w UE w zakresie głównych wskaźników opisujących sytuację na rynku.

Współczynnik aktywności zawodowej ludności w Polsce pozostaje na zdecydowanie niższym poziomie niż wynosi średnia w UE. W grupie ludności w wieku produkcyjnym (wg Eurostat 15-64 lata) w III kw. 2014 r. był on o 4,4 punktu procentowego niższy niż w UE (68,2% wobec 72,6%), ale w 2007 r. różnica sięgała ponad 7 punktów procentowych.

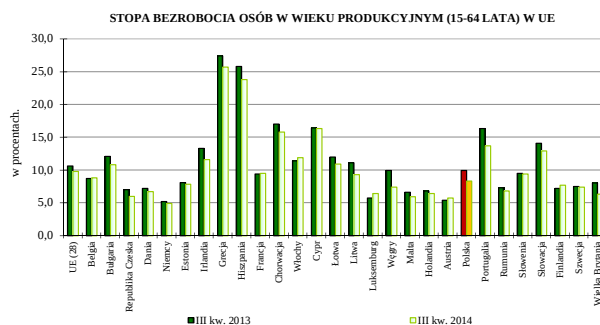
Niższą niż w Polsce wartość współczynnika aktywności zawodowej w III kw. 2014 r. odnotowano w 7 krajach, i najniższy wskaźnik był we Włoszech (63,6%).

Zakres	Współczynnik aktywności zawodowej (15-64 lata) w %			Wskaźnik zatrudnienia (15-64 lata) w %			Stopa bezrobocia (15-64 lata) w %		
	Polska	UE(28)	różnica w p. p.	Polska	UE(28)	różnica w p. p.	Polska	UE(28)	różnica w p. p.
2003	64,0	68,9	-4,9	51,4	62,6	-11,2	19,7	9,2	10,5
2004	63,7	69,2	-5,5	51,4	62,7	-11,3	19,4	9,3	10,1
2005	64,4	69,7	-5,3	52,8	63,4	-10,6	18,0	9,1	8,9
2006	63,4	70,1	-6,7	54,5	64,3	-9,8	14,0	8,3	5,7
2007	63,2	70,3	-7,1	57,0	65,3	-8,3	9,7	7,2	2,5
2008	63,8	70,7	-6,9	59,2	65,7	-6,5	7,2	7,1	0,1
2009	64,7	70,9	-6,2	59,3	64,5	-5,2	8,3	9,0	-0,7
2010	65,3	70,9	-5,6	58,9	64,0	-5,1	9,7	9,7	0,0
2011	65,7	71,1	-5,4	59,3	64,1	-4,8	9,8	9,8	0,0
2012	66,5	71,7	-5,2	59,7	64,1	-4,4	10,2	10,6	-0,4
2013	67,0	71,9	-4,9	60,0	64,1	-4,1	10,5	11,0	-0,5
III kw. 2014	68,2	72,6	-4,4	62,5	65,5	-3,0	8,3	9,8	-1,5

Wskaźnik zatrudnienia w Polsce w grupie 15-64 lata wyniósł w III kw. 2014 r. 62,5%, tj. był o 1,8 p. p. wyższy niż przed rokiem, podczas gdy w UE(28) wzrósł o 0,9 p. p. Nadal jednak dystans jaki dzieli nas do średniej w UE pozostaje wysoki, choć na przestrzeni lat sytuacja wyraźnie się poprawiła. Jeszcze w 2004 r., a więc roku kiedy Polska wstąpiła do UE, wskaźnik zatrudnienia w Polsce był o ponad 11 p. p. niższy niż w UE (51,4% wobec 62,7%). W 2007 r. wskaźnik notowany w Polsce był ponad 8 punktów proc. niższy. **Dziś wskaźnik zatrudnienia w Polsce jest już tylko o 2,9 punktu proc. niższy niż w UE.** Podkreślić należy, że niska wartość wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 15-64 lata może mieć związek z inną definicją wieku produkcyjnego obowiązującą w Polsce (18-59/64 lata).

Niższy niż w Polsce wskaźnik zatrudnienia odnotowano w 7 krajach UE, najniższa wartość tego wskaźnika była w Grecji (50,2%).

W najbardziej widoczny sposób nadrobiliśmy dystans w zakresie wskaźnika bezrobocia (wg BAEL), który w 2003 r. sięgał prawie 20% i wówczas nasz dystans do UE wynosił 10,5 punktu procentowego. **W latach 2004-2006 byliśmy krajem o najwyższej stopie bezrobocia w UE.** Jeszcze w 2007 r. stopa bezrobocia w Polsce zdecydowanie przekraczała średnią w UE, ale w kolejnych latach wskaźnik w Polsce był niższy lub równy średniej w UE(28).

⁷ Dane zaczerpnięte ze strony internetowej: <http://epp.eurostat.ec.europa.eu>.

W III kw. 2014 r. stopa bezrobocia w UE(28) dla osób w wieku 15-64 lata wyniosła 9,8% wobec 10,6% w III kw. 2013 r. W Polsce na przestrzeni roku omawiany wskaźnik zmalał o 1,6 p. p. z 9,9% do 8,3%. Równocześnie jednak wskaźnik w Polsce był o 1,5 p. p. niższy niż w UE(28).

W III kw. 2014 r. najwyższy wskaźnik bezrobocia w UE odnotowano w Grecji (25,7%) i Hiszpanii (23,8%).

Opracowanie:

Wydział Analiz i Statystyki (JML, WK)